

21.11.2011

Lappeenrannan kaupunginhallitus
PL 11
53101 LAPPEENRANTA

Viite Lausuntopyyntö 6.9.2010 (144/740/2010)

Lappeenrannan Energia Oy:n vesihuollon toiminta-alueet;

Kehotus ja asianosaisen kuuleminen

Taustaa

Lappeenrannan kaupunginhallitus on viitekohdan mukaisesti pyytänyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa Lappeenrannan Energia Oy:n (ent. Lappeenrannan Vesi Oy) vesihuollon toiminta-alueista.

Vesihuoltolain 2 luvun 8 §:n mukaisena lausuntonaan Kaakkois-Suomen ELY-keskus on 8.10.2010 antamassaan lausunnossa esittänyt seuraavaa:

"Toiminta-alueen tulee kattaa pääsääntöisesti kaikki asemakaava-alueet. Lisäksi toiminta-alueeseen tulee ottaa kaikki sellaiset alueet, joilla on terveydensuojelullisia tai ympäristönsuojelullisia syitä verkostoihin liittymiselle.

Asiakirjojen mukaisesti toiminta-alueiden rajausta tehtäessä on huomioitu vesihuollon kehittämissuunnitelman (valtuusto hyväksynyt 31.8.2009) periaatteet, asemakaavan rajausta, nykyiset vesihuoltoverkostot ja aikaisemmin hyväksytyt toiminta-alueet.

Kehittämissuunnitelmasta antamassaan lausunnosta ELY-keskus (ent. ympäristökeskus) on kiinnittänyt huomiota mm. Muukon alueen vesihuollon järjestämiseen todeten seuraavaa: "Haja-asutuksen vesihuollon kehittämistarpeet huomioiden Kaakkois-Suomen ympäristökeskus esittää, että ns. vesihuoltoverkoston lievealueiden (esim. Muukon alue) vesihuollon järjestämiseen kiinnitettäisiin kehittämissuunnitelmassa enemmän huomiota."

ELY-keskuksen lausunto ei kuitenkaan aiheuttanut muutoksia suunnitelmaan, niin kuin ei myöskään Lappeenrannan seudun ympäristötoimen lausunto, missä asiaan oli otettu kantaa.

Lappeenrannassa 5.10.2010 pidetyssä toiminta-alerajauksia koskevassa neuvottelutilaisuudessa käsiteltiin mm. Muukon alueen vesihuollon järjestämiseen ja toiminta-alerajauksen laajentamiseen liittyviä kysymyksiä. Muukon alueen osalta kokouksessa päätettiin tarkentaa vesihuoltolaitoksen

toiminta-alueajaukseen vaikuttavia lähtötietoja vesihuoltolain 6 §:n osalta (terveydelliset ja ympäristönsuojelulliset syyt/suurehkon asukasjoukon tarve) sekä käynnistää vesihuollon suunnittelu alueella. ELY-keskus katsookin, että Muukon osalta vesihuoltolaitoksen toiminta-alueajauksen mahdolliseen muuttamiseen tai muuttamatta jättämiseen liittyvät päätökset/vaatimukset voidaan tehdä vesihuoltolain toimeenpanoon liittyvistä valvonnallisista syistä johtuen vasta selvitysten ja suunnitelman valmistumisen jälkeen."

Lappeenrannassa 2.11.2011 pidetyssä palaverissa em. selvitysten valmistumisen jälkeen oli tarkoitus kartoittaa Lappeenrannan kaupungin suunnitelmia Muukon alueen vesihuollon toteuttamiseksi kahden Lappeenrannan kaupungin asiasta pitämän sisäisen palaverin jälkeen. Muukon alueen vesihuollon toteuttamistavasta ja vastuutahoista ei neuvottelussa kuitenkaan päästy yksimielisyyteen. Sen sijaan sovittiin, että ELY-keskus lähettää kaupunginhallitukselle kirjeen omista näkökannoistaan ja tavoitteistaan.

Tehdyt selvitykset

1. Talous- ja jätevesiselvitys

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen selvitys Muukko – Ilottulan alueen talous- ja jätevesitilanteesta valmistui 15.2.2011. Selvityksen mukaan alue sijaitsee tärkeäksi (luokka I) luokitellulla Joutsenonkankaan pohjavesialueella. Selvityksessä on kartoitettu kiinteistöjen sijainti, talousveden käyttö ja sen laatu sekä jätevesien käsittely. Tilannetta on arvioitu suhteessa vesihuoltolakiin, terveydensuojelulakiin sekä ympäristönsuojelulakiin.

Muukon alueella sijaitsee 46 asuinkiinteistöä, joista 22 imeyttää kaikki jätevetensä ja 10 imeyttää ja suodattaa pesuvedensä. Umpikaivoja on 13. Muukko – Ilottula alueelle on kaupunki aikanaan kompensationsa rakentanut vesijohdon pohjavedenoton aloittamisen yhteydessä. Verkostoon on liittynyt 33 kiinteistöä. Muukko – Ilottula alueella on 13 kiinteistöä, jotka ottavat talousvetensä omasta tai yhteisestä kaivosta.

Selvityksen mukaan Muukko – Ilottulan alueen kiinteistöjen rakennuskanta on ikääntynyttä ja jätevesiratkaisut on tehty ennen tarkempia jätevesimääräyksiä. Tämän vuoksi jätevesien käsittely on pääosin puutteellista. Puutteellinen jätevesien käsittely suhteellisen pienellä alueella aiheuttaa terveydellisen riskin Muukko – Ilottula alueen pohjavedelle.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi on selvityksessään katsonut, että alueen kiinteistöjen jätevesien käsittelyn nykyinen taso aiheuttaa Lappeenrannan kaupungille vesihuoltolain 6 §:n mukaisen velvollisuuden selvittää tarvetta vastaava ratkaisu alueen jätevesien käsittelyn parantamiseksi ja pohjavedelle kohdistuvan riskin vähentämiseksi.

Selvitys ajankohtana kaivojen varassa olevien kiinteistöjen talousvesi on pääosin hyvälaatuista.

2. Muukon alueen jätevesihuollon yleissuunnitelma (25.8.2011)

Jätevesihuollon yleissuunnitelma on laadittu Lappeenrannan kaupungin toimeksiannosta FCG Finnish ConsultingGroup Oy:ssä. Yleissuunnitelman tavoitteena on ollut selvittää Muukon alueen jätevesihuollon mahdollisuudet ja vaihtoehdot pohjaksi toteutussuunnitelmille. Suunnitelmassa on käsitelty sekä Muukon asuinalueen että Muukon teollisuusalueen vesihuollon toteuttamismahdollisuuksia. Muukon teollisuusalue on viemäroity noin 1,5 km etelään harjun painanteessa olevalle suolle rakennettuun lammikkopuhdistamoon.

Tehdyssä suunnitelmassa on tarkasteltu sekä kiinteistökohtaisia että keskitettyjä ratkaisuja. Keskitetyistä ratkaisuista edullisin on Muukon jätevesien johtaminen Lappeenrantaan ja Muukon itäpuolen teollisuusalueen jätevesien käsittely omassa puhdistamossaan. Hankkeen kustannusarvio on 0,9 M€. Vaihtoehto, missä kaikki jätevedet johdetaan Lappeenrannan Toikansuon jätevedenpuhdistamolle, maksaa vastaavasti 1,0 M€. Vaihtoehdoissa ei näin ollen ole suurta eroa. Sikäli keskitetty jätevesijärjestelmä on selvästi parempi ratkaisu kuin kiinteistökohtaiset ratkaisut, että jätevesipäästöt voidaan johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Vesihuollon toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia ei voida hankkeen laajuuteen nähden pitää kohtuuttoman suurina.

Vastuu vesihuollon järjestämisestä

Vesihuoltolain 1 §:n mukaisesti lain tavoitteena on "turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi".

Vesihuoltolain 6 §:n 2 momentin mukaan:

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Vesihuoltolain 7 §:n mukaan:

Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi.

Kunnan tehtävänä on huolehtia, että tällaisilla alueilla on lain tavoitteiden toteuttamisen kannalta riittävä vesihuollon palvelujen tarjonta. ELY-keskus totea, että Muukon alue täyttää em. alueen edellytykset ja kunta on siten

laiminlyönyt velvollisuutensa. Lisäksi, kun Lappeenrannan kaupunki on nimenomaisesti kompensaatina toteuttanut Muukon alueella vesihuoltoa, on se katsottava sellaiseksi vesihuollon palvelukseksi, jolle tulee vahvistaa toiminta-alue.

Asiassa käydyt neuvottelut

Vesihuoltolain 29 §:n mukaan kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa alueellinen ympäristökeskus. Ennen kiellon tai määräyksen antamista valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava tämän lain tai sen nojalla annettua säännöstä rikkoneen kanssa.

ELY-keskus on neuvotellut Lappeenrannan edustajien kanssa Muukon alueen vesihuollon järjestämisestä 5.10.2010, 22.2.2011, 12.8.2011 ja 2.11.2011 (muistiot liitteenä). ELY-keskus toteaa, että asiasta on neuvoteltu Lappeenrannan kaupungin kanssa lain edellyttämällä tavalla.

Kehotus, kuuleminen ja mahdolliset jatkotoimet

ELY-keskus kehottaa Lappeenrannan kaupunkia vesihuoltolain edellyttämällä tavalla huolehtimaan, että Muukon alueella on vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamisen kannalta riittävä vesihuollon palvelujen tarjonta.

Lappeenrannan kaupungin tulee toimittaa 31.1.2012 mennessä ELY-keskukselle jatkokäsittelyä varten kaupungin päätös, josta käy ilmi, miten ja missä aikataulussa kaupunki järjestää Muukon alueen vesihuollon vesihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Mikäli Lappeenrannan kaupunki ei ryhdy tämän kehotuksen perusteella vapaaehtoisesti vesihuoltolain edellyttämiin toimiin Muukon alueen vesihuoltopalvelujen järjestämiseksi, ELY-keskus tulee myöhemmin erillisellä hallintopakkopäätöksellä määräämään sen täyttämään velvollisuutensa. ELY-keskus voi tehostaa määräystä uhkasakolla.

Lappeenrannan kaupungille varataan tilaisuus antaa asiassa kirjallinen selitys, joka tulee toimittaa ELY-keskukselle viimeistään 29.2.2012. Selityksessä Lappeenrannan kaupungilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selitys sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksessä on mahdollista lausua myös mahdollisen uhkasakon suuruudesta.

Mikäli selitystä ei anneta tai päätöstä toimiteta määräajassa, asia voidaan käsitellä ja ratkaista ilman niitä.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat tarvittaessa ELY-keskuksessa insinööri Esa Houni, puh. 040 554 3326 ja mahdollisten pakkokeinomenettelyiden osalta lakimies Pekka Kosunen, puh. 040 831 3600.

Alueidenkäyttöpäällikkö

Risto Suikki

Insinööri

Esa Houni

JAKELU

Saantitodistuksin, Lappeenrannan kaupunki

TIEDOKSI

Ylijohtaja Leena Gunnar, ELY-keskus

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

LIITTEET

Muistio 5.10.2010, liite 1

Muistio 22.2.2011, liite 2

Muistio 12.8.2011, liite 3

Muistio 2.11.2011, liite 4